

Ο φυτοϋγειονομικός έλεγχος αποτελεί βασικό μέρος του συστήματος για την επίτευξη υψηλού φυτικού υγειονομικού επιπέδου.

Автор(и): Весела Шишкова, Главен редактор
Дата: 06.03.2019 Брой: 3/2019

Συνέντευξη της Βέσελα Σίσκοβα με τον Ζλάταν Γιόρντανωφ, Προϊστάμενο του Τμήματος «Φυτοπροστασία» της Περιφερειακής Διεύθυνσης Επιθεώρησης Τροφίμων – Βάρνα

Κύριε Γιόρντανωφ, η Βάρνα αποτελεί τμήμα του εξωτερικού συνόρου της Ευρωπαϊκής Ένωσης στην Μαύρη Θάλασσα. Αυτή η θέση της αναθέτει έναν ιδιαίτερο ρόλο και ευθύνες για την προστασία των

φυτών και της φυτικής παραγωγής από επιβλαβείς οργανισμούς. Ποια είναι η οργάνωση, η δομή, η μορφή και οι προτεραιότητες του επιχειρησιακού φυτοϋγειονομικού ελέγχου σε αυτή την εξαιρετικά ευαίσθητη περιοχή;

Πριν απαντήσω στην ερώτησή σας, είναι σωστό να σημειώσω ότι οι δραστηριότητες της Βουλγαρικής Αρχής Ασφάλειας Τροφίμων στον τομέα του φυτοϋγειονομικού ελέγχου (ΦΥΕ), της φυτικής υγείας και των φυτοϋγειονομικών μέτρων σε διεθνές επίπεδο ρυθμίζονται από τη Διεθνή Σύμβαση Φυτοπροστασίας (IPPC), και σε εθνικό επίπεδο – από τον Νόμο για την Φυτοπροστασία (PPA) και τον Κανονισμό αριθ. 8 για τον ΦΥΕ, ο οποίος είναι πλήρως εναρμονισμένος με την Οδηγία 2000/29/ΕΚ. Είναι κατάλληλο εδώ να υπενθυμίσουμε ότι ο ΦΥΕ στη Βουλγαρία καθοδηγείται μεθοδολογικά από το Κεντρικό Εργαστήριο Φυτοκαραντίνας (CPQL).

Οι προτεραιότητες του επιχειρησιακού φυτοϋγειονομικού ελέγχου, δομικού τμήματος του Τμήματος «Φυτοπροστασία» της RFSD-Varna, είναι σε πολλές κατευθύνσεις. Η πρώτη από αυτές είναι ο έλεγχος στην εισαγωγή φυτών και φυτικών προϊόντων από τρίτες χώρες στη χώρα μας και στην ΕΕ. Η ροή φυτών και φυτικών προϊόντων εντοπίζεται στα σημεία επιθεώρησης στα σύνορα – το Λιμάνι Βάρνα-Ανατολικά, το Lesport, η Βάρνα-Δυτικά, το τερματικό σταθμό πορθμείων και το Σημείο Τελωνειακής Εκκαθάρισης Εσωτερικού. Εδώ διεξάγεται η φυτοϋγειονομική επιθεώρηση – έλεγχος εγγράφων, ταυτοποίηση και έλεγχος υγείας φυτών και φυτικών προϊόντων που εισάγονται από τρίτες χώρες. Μετά από αυτόν τον περιεκτικό έλεγχο κινούνται ελεύθερα σε ολόκληρη την επικράτεια της ΕΕ. Σε αυτή την περίπτωση πρέπει να κάνω μια διευκρίνιση. Από το 2012 ο ΦΥΕ στα σύνορα διεξάγεται από την ομάδα του Τμήματος Ελέγχου Συνόρων εντός της Διεύθυνσης Ελέγχου Συνόρων της BFSA.

Η επόμενη προτεραιότητα του ΦΥΕ είναι η παραγωγή φυτών και φυτικών προϊόντων, η οποία περιλαμβάνει λεπτομερή επιτήρηση στην επικράτεια της περιοχής όσον αφορά τα καραντινικά παράσιτα. Με αυτόν τον τρόπο διασφαλίζεται μια υψηλή υγειονομική κατάσταση της εγχώριας παραγωγής και ασφαλής εξαγωγή, σύμφωνα με τις φυτοϋγειονομικές απαιτήσεις της εισαγωγικής χώρας. Αυτό είναι το πιο αξιόπιστο εργαλείο για την εξάλειψη του κινδύνου εμφάνισης και εξάπλωσης καραντινικών παρασίτων σε άλλες χώρες της ΕΕ. Η κύρια μέθοδος για την αξιολόγηση της φυτοϋγειονομικής κατάστασης είναι ο οπτικός έλεγχος των φυτών, ο οποίος, σε περίπτωση ακόμη και της παραμικρής υποψίας, συνοδεύεται υποχρεωτικά από δειγματοληψία για εργαστηριακές αναλύσεις.

Η ελεύθερη κυκλοφορία των εμπορευμάτων εντός της ΕΕ φέρνει, εκτός από μεγαλύτερη ευθύνη, έναν ορισμένο κίνδυνο. Από φυτοϋγειονομική άποψη αυτός είναι ο κίνδυνος εξάπλωσης καραντινικών παρασίτων στην επικράτεια της χώρας μας μέσω εμπορευμάτων από άλλα κράτη μέλη της Κοινότητας. Αυτό καθιστά απαραίτητο

τον επακόλουθο έλεγχο – τακτικές επιθεωρήσεις αγορών, χονδρικών αγορών, χώρων εμπορίας και κέντρων διανομής.

Ένας μεγάλος αριθμός νομοθετικών πράξεων της ΕΕ, ιδίως οι πράξεις που αφορούν τον έλεγχο συγκεκριμένων επιβλαβών οργανισμών, απαιτούν από τα κράτη μέλη να διεξάγουν τακτικές έρευνες των εδαφών τους. Τα δεδομένα που σχετίζονται με τις έρευνες αναλύονται και αναφέρονται μέσω γενικής επιτήρησης και ειδικών ερευνών. Η γενική επιτήρηση αναφέρεται στη χρήση οποιωνδήποτε δεδομένων σχετικά με την κατάσταση των παρασίτων, και πρωτόκολλα αναγνώρισης που υιοθετήθηκαν από την ΕΡΡΟ. Οι ειδικές έρευνες απαιτούν συγκεκριμένες ενέργειες, ειδικά στραμμένες στην επιθεώρηση ξενιστών ή εμπορευμάτων σύμφωνα με το σχέδιο έρευνας που συντάσσεται από το CPQL.

Για το σκοπό αυτό, οργανώνονται προγράμματα φυτοϋγειονομικής παρακολούθησης για τα διάφορα είδη φυτών για την έγκαιρη ανίχνευση και πρόληψη ρυθμιζόμενων παρασίτων στην επικράτεια της χώρας και της ΕΕ. Τα περιφερειακά σχέδια συντάσσονται με βάση το ετήσιο σχέδιο δειγματοληψίας του CPQL. Καθορίζει τον ελάχιστο αριθμό δειγμάτων που πρέπει να ληφθούν, και, όταν είναι απαραίτητο, ο αριθμός των δειγμάτων μπορεί να αυξηθεί. Τα δείγματα λαμβάνονται κυρίως με βάση την υπάρχουσα υποψία και την ανάλυση κινδύνου. Παρόλα αυτά, ακόμη και αν δεν ανιχνευθούν συμπτώματα, δεν αποκλείεται η λήψη ασυμπτωματικών δειγμάτων. Τα προγράμματα φυτοϋγειονομικής παρακολούθησης περιλαμβάνουν πατάτες, σπυροφόρα είδη, αμπελώνες, θερμοκηπιακά λαχανικά, φράουλες και καλλιέργειες μούρων, δασικά και διακοσμητικά είδη. Κάθε χρόνο αυτά τα προγράμματα ενημερώνονται, συμπληρώνονται και προσδιορίζονται.

Μέσω των προγραμμάτων φυτοϋγειονομικής παρακολούθησης και της πρόσθετης επιτήρησης σύμφωνα με αποφάσεις της ΕΕ και το ημερολογιακό σχέδιο για μεμονωμένα παράσιτα, αποδεικνύεται και αναφέρεται η φυτοϋγειονομική κατάσταση στη Βουλγαρία και η φυτοϋγειονομική κατάσταση ρυθμιζόμενων ειδών που υπόκεινται σε υποχρεωτικό επίσημο έλεγχο!

Σε ποια προγράμματα φυτοϋγειονομικής παρακολούθησης κατέχει η RFSD-Varna ηγετικές θέσεις;

Στο διαγνωστικό περιφερειακό μας εργαστήριο, διεξάγεται νηματωδολογική και ιολογική εμπειρογνωμοσύνη σε δείγματα στα πλαίσια των εθνικών προγραμμάτων παρακολούθησης για αμπελώνες και διακοσμητικά είδη στην επικράτεια της Βόρειας Βουλγαρίας.

Ο εργαστηριακός μας εξοπλισμός μας επιτρέπει να διεξάγουμε όλους τους τύπους αναλύσεων – εντομολογικές, νηματοδολογικές, βοτανικές, βακτηριολογικές, ιολογικές και μυκητολογικές. Εδώ πραγματοποιούνται επίσης ρουτίνες αναλύσεις δειγμάτων από τη Βάρνα, το Σούμεν και το Ταργκοβίστε, καθώς και εμπειρογνωμοσύνη εδαφών, φυτών και φυτικών προϊόντων, σπόρου και φυτευτικού υλικού.

Το διαγνωστικό περιφερειακό εργαστήριο της RFSD-Varna αποτελεί μέρος του εθνικού εργαστηριακού-διαγνωστικού δικτύου για εργαστηριακές αναλύσεις, διάγνωση και αναγνώριση καραντινικών παρασίτων, το οποίο περιλαμβάνει 7 περιφερειακά εργαστήρια μεθοδολογικά καθοδηγούμενα από το CPQL. Αυτό το σύγχρονο, υψηλής τεχνολογίας εθνικό συγκρότημα είναι ένα δομικά καθοριστικό στοιχείο ολόκληρης της διαδικασίας ΦΥΕ σε όλα τα στάδια – παραγωγή φυτών και φυτικής παραγωγής, εισαγωγή, εξαγωγή, εμπόριο, και ένα μέρος του υγειονομικού φράγματος έναντι επιβλαβούς δυναμικού. Κάθε εργαστήριο είναι εξειδικευμένο σε μια δεδομένη πτυχή της φυτικής υγείας και σε ορισμένους τύπους αναλύσεων για μεγαλύτερες περιοχές.

Ας επιστρέψουμε συνοπτικά στο ερώτημα του ρόλου του ΦΥΕ, που διεξάγεται από την RFSD-Varna, για φυτά και φυτικά προϊόντα προορισμένα για εξαγωγή.

Η κύρια εξαγωγή βουλγαρικών φυτών και φυτικής παραγωγής – μέσω του Λιμανιού της Βάρνα – προορίζεται για τις χώρες της Ευρωπαϊκής Κοινότητας. Αυτό το μερίδιο έχει φτάσει το 67%! Το οποίο σημαίνει ότι τα βουλγαρικά εμπορεύματα, μετά από φυτοϋγειονομικό έλεγχο, κινούνται ελεύθερα στην επικράτεια της Κοινότητας. Και αυτό σημαίνει: αυτά τα εμπορεύματα είναι 100% εγγυημένα ελεύθερα από επιβλαβείς οργανισμούς! Μέχρι σήμερα, δεν έχει υπάρξει ούτε μία ειδοποίηση σχετικά με την εξαγωγή βουλγαρικής φυτικής παραγωγής μέσω του Σημείου Διασχίσεως Συνόρων Βάρνα!

Ένα νέο στοιχείο στην πρακτική μας είναι η ήδη σε εξέλιξη εξαγωγή βουλγαρικών φυτικών προϊόντων σε νέες αγορές τρίτων χωρών – Νέα Ζηλανδία, Βιετνάμ, Κίνα, Ινδία. Ο ΦΥΕ για αυτά τα εμπορεύματα υπόκειται σε αυξημένες απαιτήσεις, με συγκεκριμένες απαιτήσεις και πρόσθετες αναλύσεις σχετικά με καραντινικά παράσιτα. Αυτό μας έχει αναγκάσει, στη διάρκεια της εργασίας, να επαναπροσδιορίσουμε ορισμένες πρακτικές – αύξηση του προκαταρκτικού ελέγχου, και απόδειξη επί τόπου σε ξένους ειδικούς ότι εργαζόμαστε σύμφωνα με τα διεθνή πρότυπα της FAO για φυτοϋγειονομικό